

Патријарх Порфирије у Вуковару: Другог пута осим пута молитве и праштања немамо!

Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије началствовао је 16. октобра 2022. године светом Литургијом и чином освећења обновљеног Саборног храма Светог Николаја Мирликијског у Вуковару.

Саслуживали су Његово Високопреосвештенство Митрополит будимпештански и мађарски г. Иларион из Московске Патријаршије и преосвећена господа епископи сремски Василије, бачки Иринеј, врањски Пахомије, зворничко-тузлански Фотије, горњокарловачки Герасим, крушевачки Давид, славонски Јован, осечкопољски и барањски Херувим, ваљевски Исихије, шабачки Јеротеј и ремезијански Стефан.

Обраћајући се присутнима, Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је поручио:

-Браћо и сестре, верни народе Божји, древни путописац Херодот забележио је сведочанство о томе како је, пролазећи крајеве и земље разних античких народа, запазио једну општу и заједничку особину свих њих. Какве год разлике међу њима постојале и какве год специфичности их одликовале, у једноме су били потпуно идентични. Сваки од народа и племена одређивао је место за своју светињу и подизао своје богомоље, место узношења молитве Богу. Шта нам то казује, драга децо духовна? Већ ово историјско сведочанство нам открива ту велику истину да је човек створен по слици и прилици Божјој и да није само биолошко, материјално и потрошачко биће створено за пролазни свет, биће које смисао постојања не може пронаћи само у трошним и уским, крхким и сеновитим облицима овога привременог света.

Човек је, најпре и изнад свега, духовно биће, жедно вечног смисла, биће које се човеком зове зато што је челом окренуто ка веку, вечности, зато што смисао проналази у ономе што надилази пролазно. Као боголико створење, човек је, пре свега, створен за вечност, да вечношћу осмишљава своје историјско постојање. Пуноћу живота стиче једино у заједници са Богом, а то је живот у складу са оним што је Бог створио и наменио за човека. И баш зато што је у људско биће утиснут печат Божји, сваки човек и сваки народ онда – чак и када не постоје могућности или способности за свесну артикулацију глади за Богом – чак и тада, дакле, у одсуству јасне представе о Богу, он успоставља своју богомољу, светињу, пројављујући из свог боголиког бића потребу за вечним оригиналом. То је место сусрета и мирења са Богом, а самим тиме и са собом, са природом и са другим људима.

Ову истину јасно видимо у радосној поруци Јеванђеља Христовог да је та глад, боготражитељство, вера и чежња за Божанским, управо чежња деце за својим небеским Родитељем, без кога нема истинског живота. И као што сви народи имају места сусрета са Богом, и ми Срби имамо такво место на којем се као појединци и заједница срећемо са Богом. То је наш православни храм у којем се Божјом речју, кроз благословену материју, напајамо вечним смислом, како бисмо и ми били аутентични сведоци Јеванђеља Христовог и градитељи мира. Зато у храм долазимо да станемо пред лице Бога Живога и пронађемо смисао свега што јесмо и што ћемо бити, да тражимо храну за своје најдубље, егзистенцијалне, духовне потребе; да из дубине послушамо реч Божју и схватимо какви треба да будемо; да схватимо шта је исправно, а шта није; да познамо шта треба да променимо и поправимо; какви да будемо према себи,

а какви према онима који су другачији од нас. На нама је, међутим, да то што чујемо учинимо нашим искуством, нашом свакодневицом; да одлучимо да ли ћемо заиста бити деца Божја, једном речју прави хришћани, или ћемо то бити само спољашњим именом и декларативно.

И управо ту, на месту молитве, у храму Божјем, нама се откривају непогрешива упутства. Ми по вери нашој, по дару Божјем, постајемо способни да схватимо на шта нас Господ позива – да се од двоумљења између суштинског и формалног хришћанског живота одлучимо да заиста будемо деца Божја – која ће са поверењем у Бога и љубављу према њему духовно узрастати. И тај надахнути и узвишени пут тражи од нас напоре, равне онима које је, како смо у данашњем Јеванђељу чули, уложио Свети апостол Петар – послушавши Господа, да после непреспаване и напорне ноћи, после безуспешног риболова, пошто је већ спаковао опране мреже, још једном покрене лађу и спусти мреже на дно. Колико смо пута, браћо и сестре, безуспешно покушавали да учинимо нешто, да будемо људи, пре свега, достојни свог боголиког звања, и колико пута при свему томе нисмо добро послушали реч Божју која у само две заповести сажима сав закон и пророке, заповедајући: Љуби Господа Бога свога свим срцем својим и свом душом својом и свим умом својим и свом снагом својом, и још говорећи: Љуби ближњега свога као самога себе. Колико пута, ми попут Петра, ништа нисмо могли да учинимо, јер су нас разна искушења спречавала да истински чујемо и онај део Христове речи, који наше срце позива на бескомпромисну љубав према свакоме: Љубите непријатеље своје, благосиљајте оне који вас куну, чините добро онима који вас мрзе и молите се за оне који вас вређају и гоне; да budete синови Оца својега који је на небесима.

Реч Божја позива на жртву, на подвиг, на крст, она нас позива да попут апостола Петра будемо истрајни и послушни. На први поглед, та реч се чини тешком, недостижном и непрофитабилном у свету у коме живимо, који је неретко заплуснут завишћу, мржњом, љубомором, похлепом, егоизмом, себичношћу, окамењеношћу и хладноћом срца. Ту реч човек не може испунити сам из себе, само својим моћима. Господ, међутим, каже: Узмите јарам мој на себе и научите се од мене; јер сам ја кротак и смирен срцем, и наћи ћете покој душама својим. Јер јарам је мој благ, и бреме је моје лако. Толико је велика жеђ за јеванђељем у овом сломљеном и напаћеном свету, да смо позвани управо сада – чак и упркос свим слабостима и сумњама, усред наших текућих, заузетих и компликованих живота, да чујемо реч упућену Симону Петру: Не бојте се!. Дакле, тамо где има вере, поверења у Бога и спремности и одлучности да се одговори на позив Божји човек није сам, са

њим је благодат Духа Светога и он од сваке своје помисли речи и дела чини богослужење, служи Богу и људима. Тада Бог човеку даје снагу и радост, заједно дејствује са њим. Тада се испуњују речи: Људима је ово немогуће, а Богу је све могуће.

Данас смо благословени јер смо сабрани на једном таквом месту, које су наши преци одредили да буде место светиње, узношења молитве. Сабрани смо у обновљеном православном храму посвећеном Светом оцу Николају, који су ваши прадедови у другој половини 17. столећа подигли на овом месту, а после чега су, средином 18. века, изградили ову цркву какву данас видимо. Помолили смо се данас и за ваше претке, и пред Господом заблагодарили на труду владике Херувима и његових блажених претходника, свештеника и верника, свих који су ову цркву довели у овако великолепно стање, после њеног разарања минама у септембру 1991. године. Подједнако ме радује чињеница да је обновљен и самостан, манастир фрањевачке браће у Христу. Радује ме што се обнавља овај град и његова околина.

Прекјуче сам служио у Пећкој патријаршији, где се налази велика, веома лепа и позната фреска Светог Николаја Мирликијског Чудотворца. Гледајући ту икону помислио сам на вас, драга браћо и сестре, на ваш Николајевски храм и на данашњи дан, у коме смо благословени, јер смо сабрани на светој Литургији. Размишљао сам о том дивном промислу Божјем да је управо овај храм, на овом месту, посвећен светитељу Николају, који на чудесан начин спаја православни Исток и католички Запад. Стога не чуди да су ваши преци изабрали управо њега да буде покровитељ овога храма и овога места, или је баш он, по промислу Божјем, одабрао себи место за неуморно сведочење и грађење мостова међу људима и народима као и грађење Божјег мира, а овде у Вуковару, на овим просторима уопште, живе људи чије су разлике мале. Неупоредиво је више заједничког него различитог, а хришћанска вера је нешто што нас више од свега зближава и обавезује. И у овоме Николајевском храму, као Дому Божјем, служили смо данас свету Литургију, трпезу самога Бога.

Јасно је, стога, зашто је света Литургија догађај измирења свих и откривање тајне и смисла свега света, који је створен да буде хармонија лепоте и место мира Божјег. На Литургији се миримо са Богом, са собом, са другим људима, тј. са ближњима и са читавом творевином. Важно је да то знамо увек, али нарочито данас овде у Вуковару, где још увек нису залечене ране ратних патњи и губитника, многих жена, мушкараца, многе вуковарске деце; где још увек нису у потпуности обновљени и излечени односи међу људима, његовим

грађанима. Данас смо отворили срце овога храма и своја срца, да бисмо и кад нас било људи или околности обесхрабрују, молитвом видали своје ране изазване страдањима и губицима, али исто тако саосећали са ранама и страдањима наших суседа и комшија; да бисмо се у молитви сећали својих жртава, али исто тако поштовали и жртве наших суседа и комшија. Природно је и логично да се свако сећа својих жртава и да их поштује, али онај који поштује жртве другог, једнак је ономе ко се жртвује за другог, то јест за ближњег. Такви су нам узор, а они који чине насиље над беспомоћним људима, било у рату или у миру, достојни су сваке осуде. Морамо се молити за сваког пострадалог, за сваку невину жртву у овом граду и за сам град Вуковар, јер су молитва и праштање једини пут исцеливања рана свих. Зато вас све позивам данас, да упалимо свећу за сву нашу пострадалу православну браћу и сестре, али исто тако да упалимо свећу за све невино пострадале Хрвате римокатолике. Пред Богом су сви људи исти, без обзира којој вери и народу припадају. Бог не обраћа пажњу на то да ли се неко зове Мате или Матеј, Јосип или Јосиф, Иван или Јован, него као свога препознаје само онога који има чисто, смирено и милостиво срце и који твори мир. Када се у молитви поред својих жртава сећамо и страдалих суседа, Хрвата католика, обрадоваће се, тамо на небу, и наши ближњи, јер ће видети да смо, озарени Христом, разумели трагику историјских сукоба. На то нас обавезује сам Христос, који је у вечно вредном низу блаженстава на Гори, као лествама које узводе на небеса, одмах иза онога блажени гладни и жедни правде додао блажени милостиви, јер ће бити помиловани. И потом, блажени су, браћо и сестре, миротворци, јер ће се заиста показати као синови Божји.

Лично се молим за све пострадале, палим непрестано воштаницу мога срца, за страдале у Глини, Јадовну, Груборима, Вариводама, Паулином Двору, у Вођину, Медаку... Једнако се молим и за оне пострадале у Овчари, Шкабрњи, Ловасу, Широкој Кули, Бађину, Сотину и многим другим стратиштима. Молим се и за све нестале, без обзира ком народу припадају, од 1991. до 1995. године, у страшном и несретном рату на овим просторима. Позивам и све вас, браћо и сестре, да ми се придружите и помолите се заједно самном. Другог пута осим пута молитве и праштања немамо. То је пут који нам утире сам Господ и на који нас позива Његово Јеванђеље. Зар се не обраћамо Богу молитвом Оче наш свакога дана? И зар у тој молитви не стоји опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо нашим дужницима. Зар нас сам Христос недвосмислено и јасно не подстиче да волимо и оне који су против нас? Истинска и искрена молитва је једини лек рањенима, она премошћује сваку удаљеност. Једино питање које себи треба да поставимо, јесте – да ли смо хришћани, и да ли, иако слаби људи, верујемо ономе што нам Бог открива као

закон нашега духовног и тиме телесног живота? Ако смо хришћани, вером знамо да је у жртви и љубави, у крсту, већ присутна сила победе и васкрсења.

Као деца Божја, као они који верују Господу Христу, не можемо препустити онима који имају полуге моћи од овога света да нам решавају питања нашега живота, да нам уређују међусобне односе, одређују прошлост, садашњост и будућност, без обзира да ли су те полуге политиколошке природе или долазе из других сфера моћи, јер, у најмању руку се може рећи да су циљеви тих полуга различити од циљева Јеванђеља, а то значи од смисла наше хришћанске вере. Ми смо упућени једни на друге, упућени смо на то да делимо исти простор и једни другима смо потребни. Само онда када смо свесни чињенице да нас је Бог створио, и да постоји његов план о сваком човеку, тада разумемо право достојанство своје и других људи. Када, пак, не прихватамо план и намеру Божију о себи и другом човеку, тада не препознајемо своје вечно назначење и другога као свог вечног ближњег, и зато неретко видимо другога као непријатеља и супарника. Стога, браћо и сестре, треба опет и изнова да поставимо себи питање, да ли смо истински хришћани и да ли верујемо у промисао Божји? Знамо да јесмо и зато верујемо да ће Бог отворити очи наших срца да разумемо молитвене речи Христове упућене Богу Оцу, да сви једно буду, које су за нас хришћане императив и позив.

Имајући ове Христове речи на уму, молим се, носећи вас све у срцу, да као први корак на путу који нас води ка том циљу, својом вером, надом и љубављу будемо већи од почињеног зла које нас је све понизило, те без осветничких мисли, препуштајући се правди Божјој, чувамо чисто сећање на све недужне жртве, лечимо рањене душе, градимо поверење и разумевање међу појединцима и народима и тако јеванђелским путем постављамо чврсте темеље бољој и праведнијој будућности за сваког појединца и сваки народ. Свестан сам да је ово што говорим само почетак пута који називамо поверење. Желео бих да тога будемо свесни сви, нарочито ми представници црква и влада. Није ни храброст, а још је мање мудрост, бити против тог пута. Тај пут је потребан овом граду, али и ширем простору, који је оптерећен тешким теретом сећања неизмирења.

Браћо и сестре, слава Богу, осветили смо данас обновљени храм посвећен Светом Николају Чудотворцу, као место нашег сабирања у Христу и одслужили смо свету Литургију која је икона и присуство Царства Божјег у нама и међу нама, у којој постајемо једно са Христом и једно међу собом. Стога, од сада па убудуће, сабирајмо се овде као што су то чинили и наши

преци, станимо пред лице Божије, молимо се за мир са Богом, за мир у нашим срцима, за мир у нашим породицама, за мир у нашем друштву, за мир у нашем народу, за мир нашим суседима и за мир са нашим суседима, за мир у свему свету и, изнад свега, за мир и непоколебивост Светих Божјих Цркава. Молимо се, и славио Једнога у Тројици Бога, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увек и у векове векова. Амин.

***

На крају свете Литургије, Његово Преосвештенство Епископ осечкопољски и барањски г. Херувим доделио је Његовој Светости Патријарху српском г. Порфирију орден Светог Стефана Штиљановића за делатну љубав показану кроз свесрдну помоћ Епархији осечкопољској и барањској. После свете Литургије, Његова Светост Патријарх г. Порфирије обавио је чин освећења Српског дома у Вуковару.

